

Aan de gemeenteraad

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Ons kenmerk	Behandeld door:	Telefoon	Bijlagen:
		0086216028	Jiske Slood	0512-386222	1

Onderwerp:

Regionaal jaarverslag Doorstroompunt startWijzer 2023-2024

Beetsterzwaag, 13 mei 2025

Verzonden op: 15 mei 2025

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u ter kennisname het 'Regionaal jaarverslag Doorstroompunt startWijzer 2023-2024' aan. Op grond van artikel 25 van de Leerplichtwet brengen wij op deze manier verslag uit over het gevoerde leerplichtbeleid en de resultaten daarvan. Deze brief bevat een korte samenvatting van het regionaal jaarverslag 2023-2024.

De gemeenten die betrokken zijn bij startWijzer zijn Achtkarspelen, Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf. Smallingerland is contactgemeente en ontvangt jaarlijks rijksmiddelen voor het uitvoeren van alle werkzaamheden. Binnen de regio wordt al vele jaren samengewerkt. In 2019 is deze samenwerking formeel vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Algemeen

In de regio stonden in het beschreven schooljaar 37.595 (daling van 1.860) leerlingen ingeschreven binnen het (speciaal) basisonderwijs, voortgezet onderwijs, het speciaal (voortgezet) onderwijs en het MBO (tot 18 jaar). Daarvan waren er 4.503 leerlingen woonachtig in Opsterland. Dat is een daling van 63 leerlingen ten opzichte van het voorgaande jaar.

Wat MBO leerlingen betreft, wordt er onderscheid gemaakt tussen leerlingen tot 18 jaar en leerlingen van 18 jaar en ouder. Leerlingen die 18 jaar of ouder zijn vallen namelijk buiten de leer-en kwalificatieplicht. Een startkwalificatie is een diploma voor HAVO, VWO of MBO niveau 2.

Verzuim

Leerlingen die veel verzuimen lopen een groter risico om het onderwijs zonder startkwalificatie te verlaten. Jeugdigen met een startkwalificatie verdubbelen hun kans op werk en komen vijf keer minder vaak voor in criminaliteitscijfers.

Het relatief verzuim (meer dan 16 uur verzuim in 4 weken) en het overige verzuim (minder dan 16 uur verzuim in 4 weken) in het voortgezet onderwijs is gedaald. In het MBO is juist een stijging te zien. Er is weinig sprake van luxe verzuim (afwezigheid zonder toestemming van de school). Het is aan scholen om het relatief verzuim te melden. De ene school is daar consequenter in dan de andere. In het primair onderwijs wordt verzuim minder vaak gemeld. Ook het moment waarop een melding gedaan wordt verschilt. Dit heeft invloed op de cijfers.

Er zijn vanuit Opsterland geen verwijzingen naar HALT gedaan. Er is vier keer proces verbaal opgemaakt in verband met relatief en luxe verzuim. Beide maatregelen worden gezien als een middel en niet als een doel. Preventie en ondersteuning krijgen voorrang op het inzetten van dergelijke maatregelen.

Thuiszitters

Het begrip thuiszitters is een ruim begrip waarbij we denken aan jeugdigen die eigenlijk naar school zouden moeten, maar thuiszitten. In de Leerplichtwet en in het jaarverslag gaat het echter alleen om de jeugdigen die ongeoorloofd (dus zonder geldige reden) langer dan 4 weken aaneengesloten thuis zijn (langdurig relatief verzuimers) én leerplichtige jeugdigen zonder schoolinschrijving (absoluut verzuimers). Deze leerlingen worden gemeld bij de leerplichtambtenaar en door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs po en vo bij de onderwijsinspectie. De groep "officiële thuiszitters" is voor Opsterland niet heel groot, 2 meldingen van absoluut verzuim in het schooljaar 2023-2024.

De totale groep thuiszittende leerlingen is groter. Maar doordat er geen grondslag is om als leerplichtambtenaar deze gegevens te ontvangen, hebben we deze groep 'geoorloofde thuiszitters' nog niet goed in beeld. Dit betreffen leerlingen met een (aflopende) vrijstelling of leerlingen met een zorgelijk (ziekte)verzuim (bijv. lichamelijke of psychische klachten). Op deze groep willen we graag samen met het onderwijs en GGD beter zicht krijgen, de groep verkleinen, de duur van het thuiszitten verkorten en natuurlijk waar mogelijk het thuiszitten voorkomen. Daarom is dit onderwerp ook opgenomen in het actieplan van de regio.

In het schooljaar 2021-2022 is het provinciale thuiszittersprotocol aangepast, waarin ook de jeugdigen die geoorloofd afwezig zijn een plek hebben gekregen. Omdat deze groep leerlingen niet verplicht gemeld hoeft te worden, vraagt dit om een zorgvuldige aanpak, waarbij het onderwijs, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, startWijzer en gemeenten samenwerken. Regionaal is hiervoor een thuiszitterstafel opgericht en wordt ernaar gestreefd om gezamenlijk (de samenwerkingsverbanden, het mbo en leerplicht) de gehele groep thuiszittende leerlingen in beeld te brengen.

Vrijstellingen

Er zijn in het schooljaar 2023-2024 16 vrijstellingen afgegeven. Wat opvalt is de stijging van het aantal vrijstellingen op grond van artikel 5 onder b van de leerplichtwet. Dit is ook landelijke trend. Ouders kunnen een beroep op deze vrijstelling doen als zij kunnen aantonen dat er binnen redelijke afstand van hun woning geen school is die tegemoet komt aan hun geloofs- of levensovertuiging. Met het ontstaan van een vrijstelling verdwijnt het zicht op de ontwikkeling van deze kinderen. Hiervoor is extra aandacht bij de leerplichtambtenaren.

Voortijdig schoolverlaters

In onze regio zien we, net als in de rest van het land, helaas een stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). In het schooljaar 2023-2024 verlieten 876 nieuwe jongeren voortijdig het onderwijs. Dit is een stijging van 80. Van voorgaande schooljaren zijn er in totaal nog 1234 schoolverlaters in beeld, waarmee het totaal aantal voortijdig schoolverlaters op 2.110 komt. Dit is een stijging van 365 leerlingen. Een belangrijk deel van die stijging wordt veroorzaakt door uitval op Entree- en mbo-2 opleidingen en van nieuwkomers binnen het voortgezet onderwijs.

In Opsterland zijn in het schooljaar 2023-2024, 63 nieuwe voortijdig schoolverlaters bij gekomen. Dit is een lichte daling t.o.v. vorig schooljaar. Vanuit vorig schooljaar waren er nog 109 vsv'ers in beeld. Het totaal voor 2023-2024 komt daarmee op 172. Het grootste deel van deze vsv'ers (64) wordt getypeerd als zogenaamde opstappers. Zij willen niet langer naar school maar aan het werk. Een ander groot

deel (48) is overbelast. Dat betekent dat zij door een opeenstapeling van problemen (tijdelijk) niet in staat zijn om een opleiding te volgen.

Van de 172 vsv'ers zijn er gedurende het schooljaar 65 uitgestroomd. Daarvan gingen 24 jongeren terug naar school, 16 gingen aan het werk en 25 jongeren stroomden uit onder 'overig'.

Jongeren in een kwetsbare positie

StartWijzer heeft de wettelijke taak om jongeren in een kwetsbare positie (JKP) te monitoren en indien nodig te begeleiden naar een volgende stap richting vervolgonderwijs, werk of dagbesteding. Volgens de wettelijke definitie vallen hieronder: jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs, vmbo-basisberoeps en de entree-opleiding. In regionaal verband is afgesproken om ook jongeren van de internationale schakelklas (ISK) indien nodig begeleiding te bieden.

Tot slot

De samenwerking met startWijzer verloopt goed. Daarbij weet startWijzer zich goed te positioneren als partner voor de hele regio. Er zijn korte lijnen op zowel beleids- als uitvoerend niveau. Gezamenlijk zorgen we ervoor, dat zoveel mogelijk jongeren het onderwijs met een startkwalificatie verlaten. De wethouders met onderwijs in portefeuille, worden twee keer per jaar meegenomen in actuele ontwikkelingen die zich voordoen.

Contact

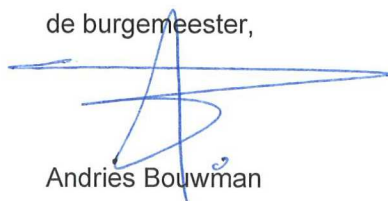
Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben. Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met Jiske Sloot, beleidsadviseur jeugd en onderwijs, via jiske.sloot@opsterland.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

Sandra van 't Hooge

de burgemeester,

Andriës Bouwman